

Vesilainsäädännön muutoksia

- Vesilain kokonaisuudistuksen tausta
  - Syitä
    - Fragmentoituminen
    - Vanhentuminen
    - Suhde perustuslakiin
    - Organisaatiouudistukset
  - Valmistelu
    - Toimikunta 2004
    - Työryhmä 2006
    - HE 2009 keväällä – voimaan?

- Toimikunnan keskeisiä ehdotuksia:
  - Vesilain rakenteellinen uudistus
    - kielen nykyaikaistaminen
    - Rakenteen nykyaikaistaminen
    - Hankkeiden sääntelyn supistaminen
  - Menettelylliset muutokset
    - Lähennetään YSL:iin
    - Katselmusmenettelyn poistaminen –erityisen selvityksen hankkiminen
    - Lopputarkastuksesta luopuminen
    - Valvonnallinen ilmoitus eräissä asioissa
  - Aineellisia muutoksia
    - Ehdottomasta luvan myöntämisesteestä poikkeaminen
    - Lukuisia pieniä täsmennöksiä ja muutoksia
      - Esim. Vesikauppa, yhteisömuodostus

- Mikä jää ennalleen?
  - Yleiskäyttöoikeudet
  - Vesiluontotyyppien suojelu
  - Yleiskieltojärjestelmä
    - Modifioituna osaksi yleistä luvanvaraisuutta
  - Kunta-valtio työnjako
    - Poikkeus tutkimusluvut
  - Eri hankkeiden erityistavoitteet
    - Vedenpinnan nostossa ei tarvita käyttöoikeutta tai kaikkien suostumusta – riittää 4/5 suostumus

- Vesilakityöryhmän esittämiä muutoksia:
  - 1) Valtioneuvoston poikkeuslupa (?):
    - Koskee VL 3:4.2 ehdottomia luvan myöntämisestettä
      - Ei kuitenkaan koske jos vaarantaa yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta
    - Koskee hanketyyppejä turvallisuutta, energiahuoltoa, liikenneyhteyksiä, tulvasuojelua, yhdyskunnan vesihuoltoa
    - Ympäristölupavirasto toteaa tarpeen ja siirtää asian valtioneuvostoon
    - Valtioneuvosto voi myöntää poikkeuksen, jos hankkeen toteuttaminen on yhteiskunnan kokonaisedun mukaista
    - Ympäristölupavirasto pyytää täydennykset, kuuluttaa asian ja antaa lausuntonsa.
    - Valituskielto siirrosta, valitus VN:n päätöksestä

- 2) Korvaussäännösten ajanmukaisuus:
  - Kasuistisuus ja vaikeaselkoisuus
  - Vaikea ymmärtää milloin sovelletaan mitään lakia
  - Vaikeat korkosäännökset
    - 6 %:n koron määrääminen vaatimuksen esittämisestä/asian vireilletulosta
      - » Lupahakemuksen yhteydessä ennakoimaton vahinko
      - » Laitteen virhe, eikä asia kuulu käräjäoikeudelle
      - » Lupaa ei ole haettu, koska ei ole voitu otaksua aiheutuvan vahinkoa
    - 6 %:n koron määrääminen toimenpiteeseen ryhtymisestä, jos on saanut oikeuden aloittaa ennen korvauksen määräämistä
    - Muutoin korkolain mukaan viivästyskorko
  - Vaikea esittää parannuksia?

- 3) Luonnontilaiset purot
  - Purojen suoja ollut heikko
    - Valvonta heikkoa
    - Luonnontilaisia puroja enää alle 10 %
  - VL muuttamiskielto suojaa purojen uoman muuttamista
    - Otettaisiin kuitenkin maininta erikseen lupaa edellyttävänä toimena
    - Puroa ei rinnasteta luonnontilaiseen noroon
    - Lisäksi täsmennetään rangaistussäännöstä
  - Ongelmana vesilain ja metsälain suhde
    - Selvitetään jatkossa yhdessä luonnonsuojelulain kanssa

- 4) Voimassaolevien lupien tarkistaminen
  - Lupaviranomainen voi määrätä myönnetyn luvan raukeamaan, jos
    - hanke on menettänyt alkuperäisen merkityksensä
      - » Mahdollisuus palauttaa hanke lupaa vastaavaksi
      - » Rakenteiden pysyttäminen
    - Luvan haltijaa ei tiedetä tai ei voida hankaluuksista selvittää
  - Luvan selventäminen
  - Lupamääräysten tarkistaminen
    - Ennakoimaton vahinko, olosuhteiden muuttuminen, turvallisuus
    - Lupamääräysten tarkistaminen ei saa sanottavasti vähentää hyötyä
    - Kalatalousmääräysten tarkistaminen

– 5) Kalatalousvelvoitteet

- Kalatalousvelvoite ja maksu samanarvoiseksi
- Maksun käyttäminen myös tuloksellisuuden seuraamiseen
- Kalatalousmaksun käyttösuunnitelma
- Kalatalousmaksun siirtämistä kalastusoikeuden haltijalle ei pidetty nykyisessä tilanteessa mahdollisena

– 6) Johdot

- Tavoite poistaa vesilain ja MRL:n soveltamisen päällekkäisyys niin, että MRL olisi asemakaavoitetulla/vesihuoltolaitoksen toimialueilla ensisijainen
- Lähtökohtana olisi, että johto voitaisiin sijoittaa vesilain mukaisen luvan perusteella, mutta muulloin se perustuisi MRL:iin

- 7) Viemärit ja jäteveden johtaminen
  - VL 10 luku häviää
  - Jäteveden määritelmä YSL:iin
    - Käytöstä poistettua vettä tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan käytetyltä alueelta johdettavaa vettä, josta voi aiheutua ympäristön pilaantumista
    - Hulevesi on jätevettä, jos se tulee tehdas- tms. varastoalueelta ja siitä voi aiheutua ympäristön pilaantumista
    - Onko haja-asutus alueen jätevesiA:n mukaisesti puhdistettu vesi jätevettä?
      - » Käsitteellisesti on
      - » Ei kuitenkaan voine laukaista luvan hakemista YSL 28 § 2 mom 2 kohdan perusteella

- Säännökset käyttöoikeudesta ja rakentamisesta YSL:iin
  - Luvassa voidaan myöntää oikeus johtaa jätevettä toisen maalla olevaan ojaan tai noroon
    - » Kiinteistotaloudellinen arvio
    - » Ei kohtuutonta haittaa
    - » Ei, jos oja kulkee rakennuspaikan/uimarannan läheisyydessä
    - » HUOM. Puhdistetun jäteveden johtaminen toisen ojaan ei vaatisi suostumusta tai oikeuden määräämistä, koska se ei vaadi ympäristölupaa; kyse on tällöin oikeastaan ojittamisesta
  - Viemäriputken tekeminen tai jäteveden johtamista varten tehtävä oja merkitsee luvassa käyttöoikeuden perustamista
    - » Vastaavat edellytykset
  - Alitus ratkaistaan alituskohdan osalta, kuten ojan tekeminen ojitussäännösten mukaan ellei voida määrätä luvassa
  - Viemäriputken rakentaminen vesialueelle määrätään luvassa noudattaen, mitä vesilaissa säädetään

- Jäteveden johtajan vastuu/oikeus (uusi YSL 103 a §)
  - Vastaa uoman, viemäriputkien ja muiden putkien kunnossapidosta
  - Jäteveden johtaja vastaa osaltaan kunnossapidosta
  - Tarvittaessa perustettava ojitussyhteisö
  - Vastuusta päätetään ympäristöluvassa tarkemmin tai, jos tarvittavia määräyksiä ei ole, siten kuin ojituksesta säädetään
  - Jos johtaminen ei perustu ympäristölupaan, kunnossapidosta päätetään kuten ojituksesta säädetään
    - » HUOM kunnossapito vastuu koskee myös haja-asutuksen puhdistettujen jätevesien johtajaa
  - Jos saatu oikeus luvassa, ei johtamista saa estää ja johtaja saa pysyvyyssuojaa vaihdantatilanteissa

- 8) YSL ja VL:n mukainen lupa
  - Kyse YSL 28 §:n 2 mom. 1 kohdan sekä VL 1:19 ja VL 2:1 a:n muuttamisesta
  - Luovutaan vesilaissa korvamerkityistä hankkeista
  - YSL:n mukaan ei vaadita lupaa, jos toimintaan vaaditaan lupaa vesilain perusteella
  - Jos VL:n mukaan vaaditaan lupaa ja hankkeesta aiheutuu YSL 3 §:n tarkoittamaa vesistön pilaantumista, lupaa harkittaessa VL:n nojalla sovelletaan myös YSL:n lupaharkinta säännöksiä
    - Poikkeuksena kuitenkin ojitus – jos ojitus ei muuten vaatisi VL:n mukaista lupaa, mutta siitä aiheutuu pilaantumista vesialueella, on siihen haettava VL:n mukaista lupaa

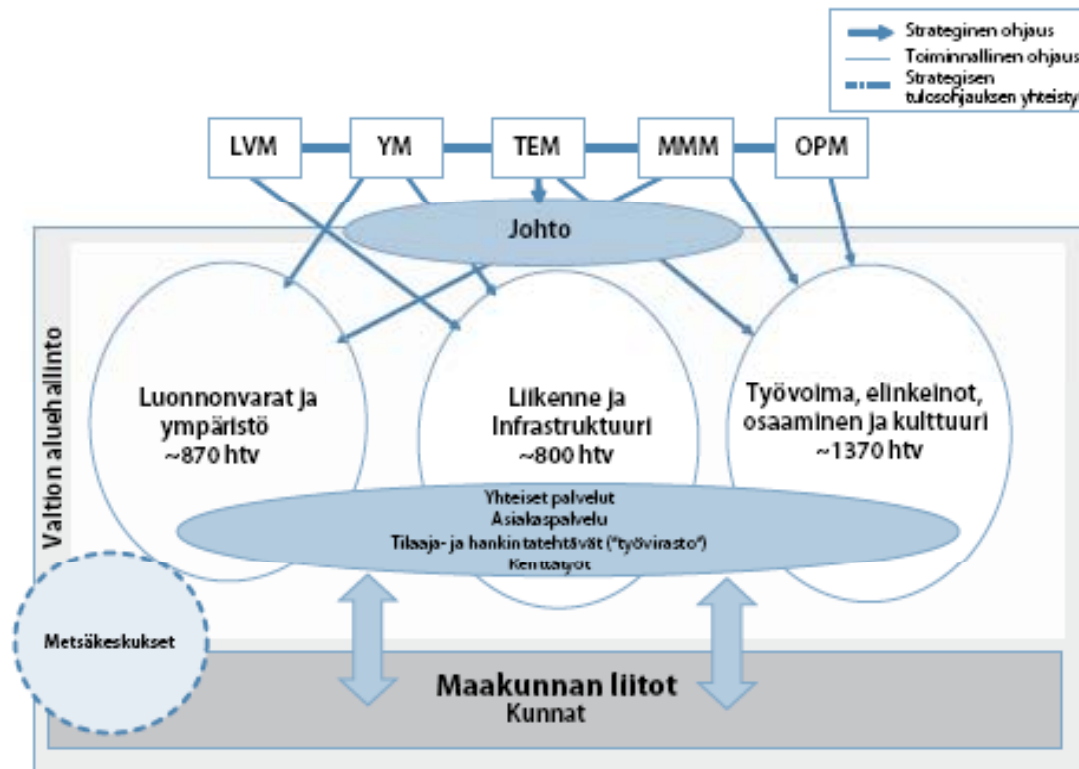
- Muita huomionarvoisia muutoksia:
  - 1) Ilmoittaminen ympäristökeskukselle
    - Ruoppauksesta
    - Maa-ainesten ottamisesta vesistön pohjasta
    - Pinta- ja pohjaveden ottamiseen, jos otettava määrä on yli 100 m³/vrk
  - 2) Ojitus
    - Nykyinen järjestelmä kuvattu oikein vesilakitoimikunnan ehdotuksessa (5 luku 3-5 §)
  - 3) VNA vesienhoidon järjestämisestä

YSL:n muutoksia

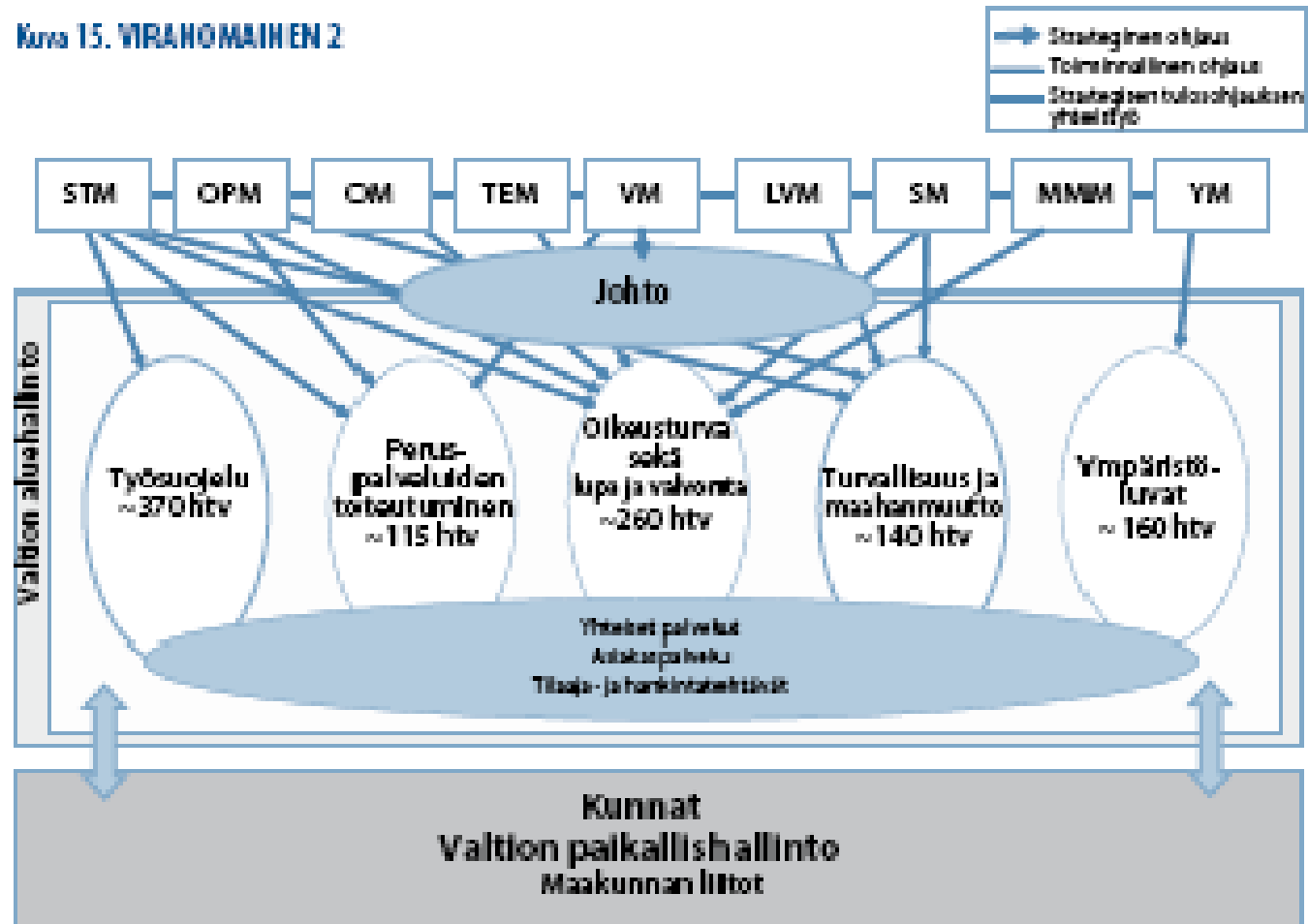
- Ympäristölupahallinnon uudistaminen ja lupamenettelyn keventäminen
  - Hanke asetettiin 29.11.2005
    - I: Ympäristölupamenettelyn keventäminen
    - II: Ympäristölupahallinnon uudistaminen
    - III: Ympäristölupaprosessin sekä – päätösten tietosisällön ja rakenteen kehittäminen
    - HE (I eräiltä osin) syksyllä 2008 voimaan 1.3.2009

- Aluehallinnon uudistamishanke (ALKU):

Kuva 14. VIRANOMAINEN 1

Kuva 15. VIRAHOMAIHEN 2

- **Ympäristönsuojelun ”keventäminen”**
  - Luvanvaraisuuden nostaminen
  - Valtion ja kunnan viranomaisen toimivallan tarkistaminen
  - Normiohjauksen kehittäminen
    - Soveltaminen lupa-, hyväksymis- tai rekisteröintimenettelyssä
    - Kriteerit
      - Paljon samantyyppisiä
      - Tekniikka standardimaista
      - Toiminta ei laajaa
      - Ympäristövaikutukset vähäisiä
      - Ei paljon muutoksenhakua
    - Esim. PINO/JANO/MURAUUS

- Lupamenettelyn muuttaminen
  - Sähköinen asiointiympäristö
  - ”Ratkaisupankki”
    - Myös kansalaisten ja luvan hakijoiden käytössä
  - Resurssien tehokas ohjaus

Aineellisia muutoksia YSL

- IPPC-direktiivin muutos
  - Sisältää IPPC-direktiivin, LCp-direktiivin, jätteen polttodirektiivin, titaanidioksiditeollisuutta koskevat direktiivit, VOC-direktiivin
  - Keskeistä BREF-asiakirjan muodollisen sitovuuden lisääntyminen
  - Luvanvaraisuuden laajentuminen
    - LCP 20-50 MW, teollisuuden erilliset jätevedenpuhdistamot
- Muita muutoksia
  - Prioriteettiaineiden säätely
  - Maaperädirektiivin valmistelu